

Helena Lessing

Pello

Tornion-Muonionjokiseura ei hyväksy uraanikaivoksia tai ydinvoimalaa Tornionjoen vesistöalueella ja sen vaikutuspiirissä. Ne eivät sovi Itämeren parhaan lohijoen tuntumaan eivätkä Lapin matkailun imagoon.

Jokiseuran tuomio suuntautuu Ylitorniolle suunniteltuja uraaninetsintöjä ja mahdollisia kaivauksia vastaan. Rumavuoman etsintäalueelta vedet valuvat niin Tornion- kuin Kemijoen vesistöihin. Seura ei julkilausumassaan ota kantaa ydinvoimaan sinänsä, mutta se torjuu Simon sijaintipaikkana. Se vaikeuttaisi meren ammattikalastajien toimintaa niin kesällä kuin talvella.

Jokiseura varoittaa myös tuulivoimaloiden vaaroista siltä osin, kuin niiden sijainti vaikuttaa kalakantoihin. Voimalat on sijoitettava niin, että ne eivät tuhoa kutumatalikoita.

Itämeren luonnonlohelle uusi ohjelma

Itämeren lohenkalastuksesta on valmisteilla uusi säätely- ja hoito-ohjelma. Siinä poikastuotannon tavoitetta ollaan nostamassa 75 prosenttiin.

Euroopan komissio uudistaa lohiohjelman sillä edellisen, Salmon Action Plan'in aika on päättynyt. Ehdotus valmistunee tänä vuonna, ja sen jälkeen sitä pääsevät pureksimaan jäsenvaltiot. Kansainvälinen merentutkimusneuvosto on pohtinut vanhaa ja uutta ohjelmaa ja esittää, että tavoitteena ollut 50 prosenttia poikastuotannosta ei riitä, vaan se on nostettava YK:n suosittelemaan 75 prosenttiin. Yksittäisten kantojen kohdalla tarvitaan erikoistoimenpiteitä.

- Itämeren lohi ei lajina enää ole uhanalainen, RKTL:n tutkija Atso Romakkaniemi katsoo.
- Jotkin sen kannat kyllä ovat, Tornion-Muonionjokiseuran uudeksi puheenjohtajaksi valittu Kalervo Aska huomauttaa.

Lohta ennätysmäärä

Tornion/Muonionjoen poikastiheydet ylsivät viime vuonna uuteen ennätykseen, ja vaellukselle lähti samoin ennätyselliset 1,2 miljoonaa lohenpoikasta. Itämeren luonnonlohesta kolmasosa on kotoisin Tornionjoesta ja saaliista ainakin viidesosa.

Tornionjoelta saatiin viime vuonna hyvä lohisaalis, 57 tonnia eli 8800 lohta, mikä oli 2,5-kertainen edellisvuoteen verrattuna. Ruotsin puolen saaliit eivät ole mukana luvussa, mutta ne ovat yleensä alle kolmanneksen Suomen luvuista.

Suomen ammattimerikalastajille lohi ei ole enää merkityksellinen, Romakkaniemi kertoi jokiseuran kokousväelle. Sen arvo on vain puoli prosenttia saaliin arvosta.

Merikalastus ei kannata

Tornionjoen lohikantojen elpymisestä tutkija kiittää merikalastuksen vähenemistä. Siihen ovat johdaneet kansainvälisesti sovitut kalastuskiintiöt ja ajooverkkopyynnin lopettaminen, ja osaltaan myös hylkeet. Kansallisesti kalastusta on säädelty aikarajoituksin.

- Lohenkalastus merellä ei ole taloudellisesti kannattavaa, Romakkaniemi selvittää. Saaliista saatu hinta ja kalan kysyntä ovat laskeneet, mihin taas vaikuttavat kuluttajille tarjolla olevat vaihtoehdot, kuten Norjan lohi. Kysyntää pienentävät myös dioksiinirajoitukset, joihin vain Suomella ja Ruotsissa on poikkeusluvut vuoteen 2011 asti.

Romakkaniemi kertoi ihmetelleensä komissiolle, miksi Itämeren lohelle laaditaan säätelyohjelmaa, jos sitä ei dioksiinin takia saa kalastaa, myydä eikä syödä. Suoria vastauksia hän ei ole saanut.